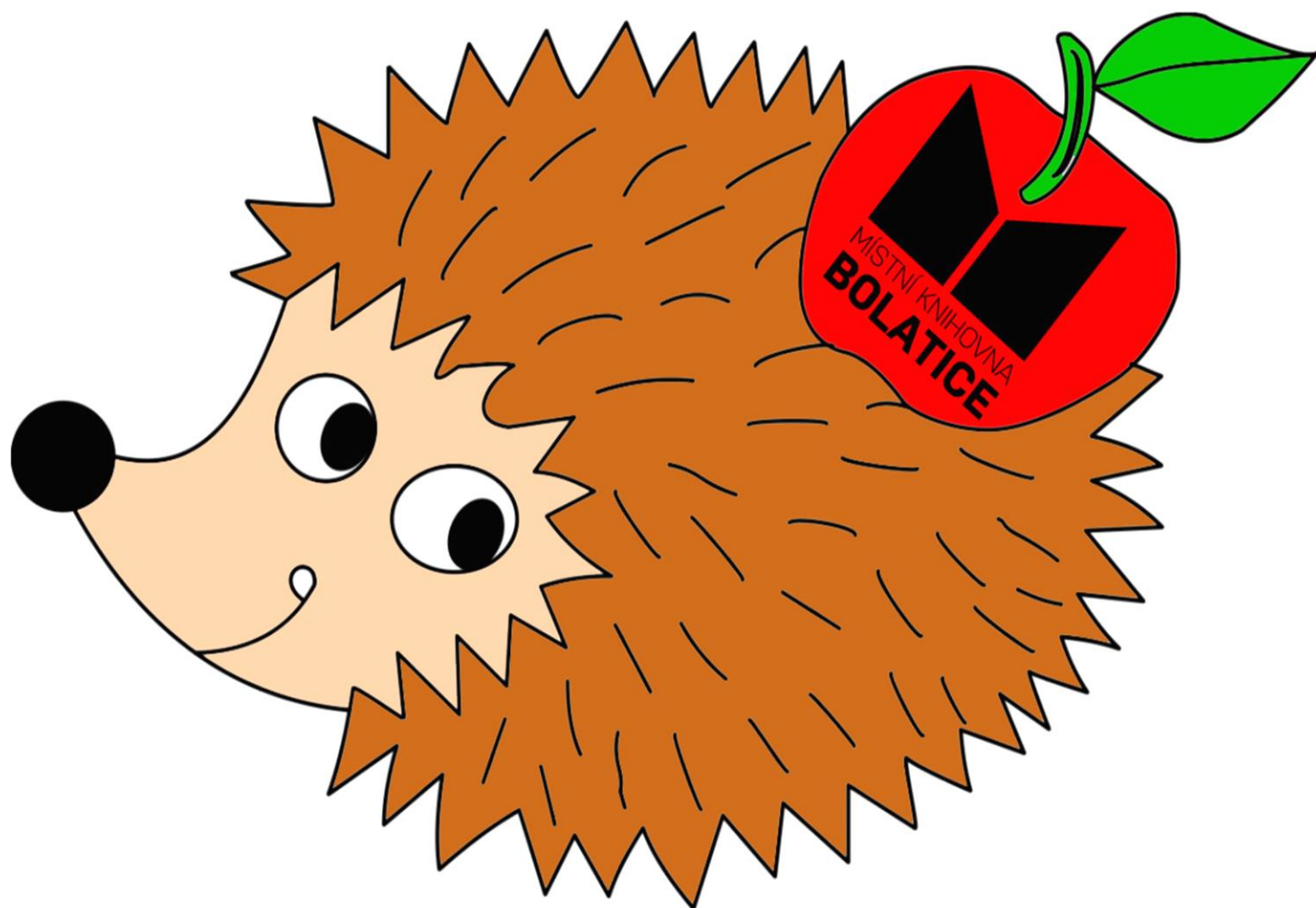

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Opět zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly! ☺

Léto se pomalu blíží a my se už všichni těšíme na prázdniny a hlavně na sluníčko! Tak mě napadá, nepojedeš třeba s rodiči k moři? Pokud ano, tak toto číslo by tě mohlo zaujmout! Je totiž celé věnované podmořskému světu. Co všechno se ukrývá pod vodní hladinou, kteří živočichové tam mají svůj domov - to

vše najdeš na těchto stránkách.

Vybral jsem několik zajímavých živočichů, abych je svým čtenářům blíže představil.

Připravil jsem také tradiční křížovku, přesmyčky, hledání rozdílů nebo osmisměrku. Využiješ také pastelky, pokud si vybarvíš nabízený obrázek a potrénuješ hlavičku s početními úkoly.

Na nadcházející horké dny se ti bude hodit recept na výbornou zmrzlinu, a k tomu si můžeš zanotovat veselou písničku.

Tak neváhej a začni listovat!

Doufám, že se při čtení časopisu pobavíš a dozvíš se něco nového nebo zajímavého.

Radostné čtení přeje Váš

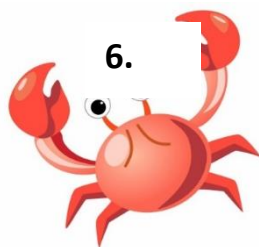
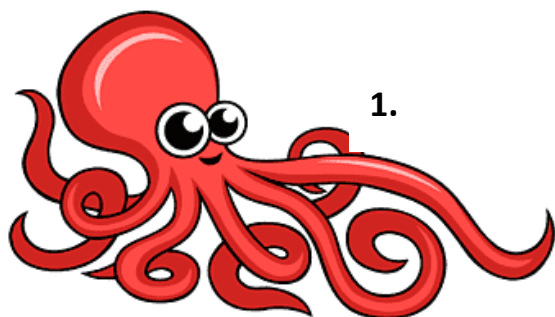
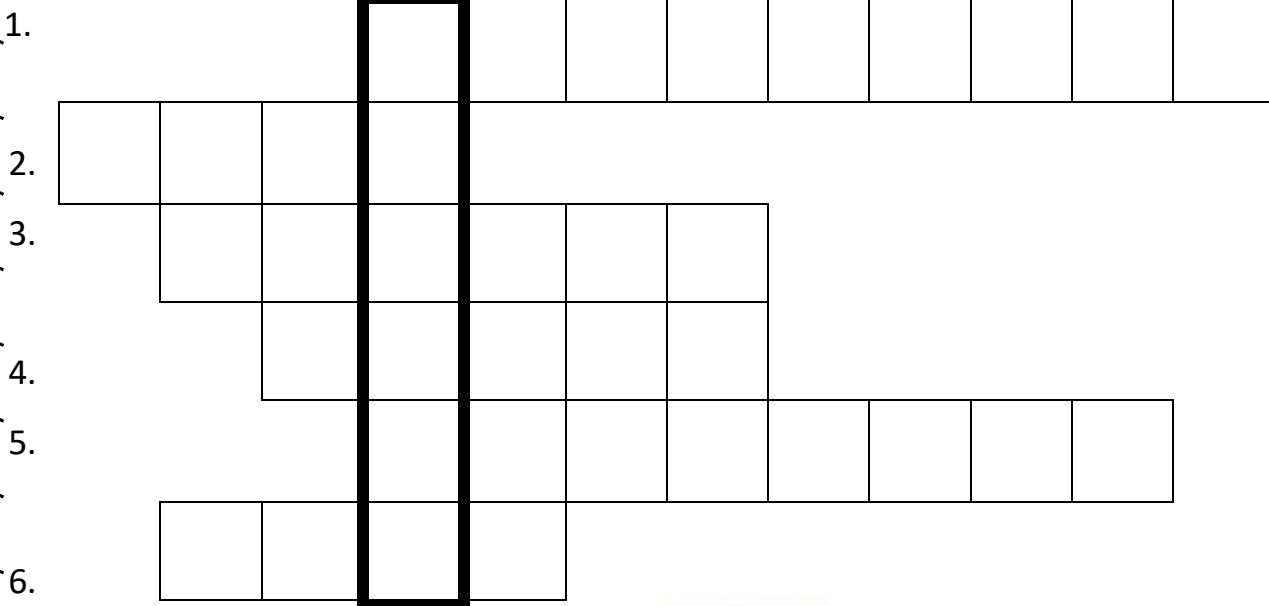
ježeček Knižníček

Rostliny obklopené vodou

I v moři najdeme několik druhů rostlin, které zde rostou. Mezi nejznámější patří různé druhy řas, a právě název jedné z nich jsem ukryl v tajence. Jde o hnědou mořskou řasu, která dorůstá délky až 60 centimetrů, což je jako jeden krok dospělého člověka. Široká je od 2 do 4 centimetrů. V minulosti se používala na výrobu sody a jódu, dnes mají výtažky z ní použití v lékařství a kosmetice.

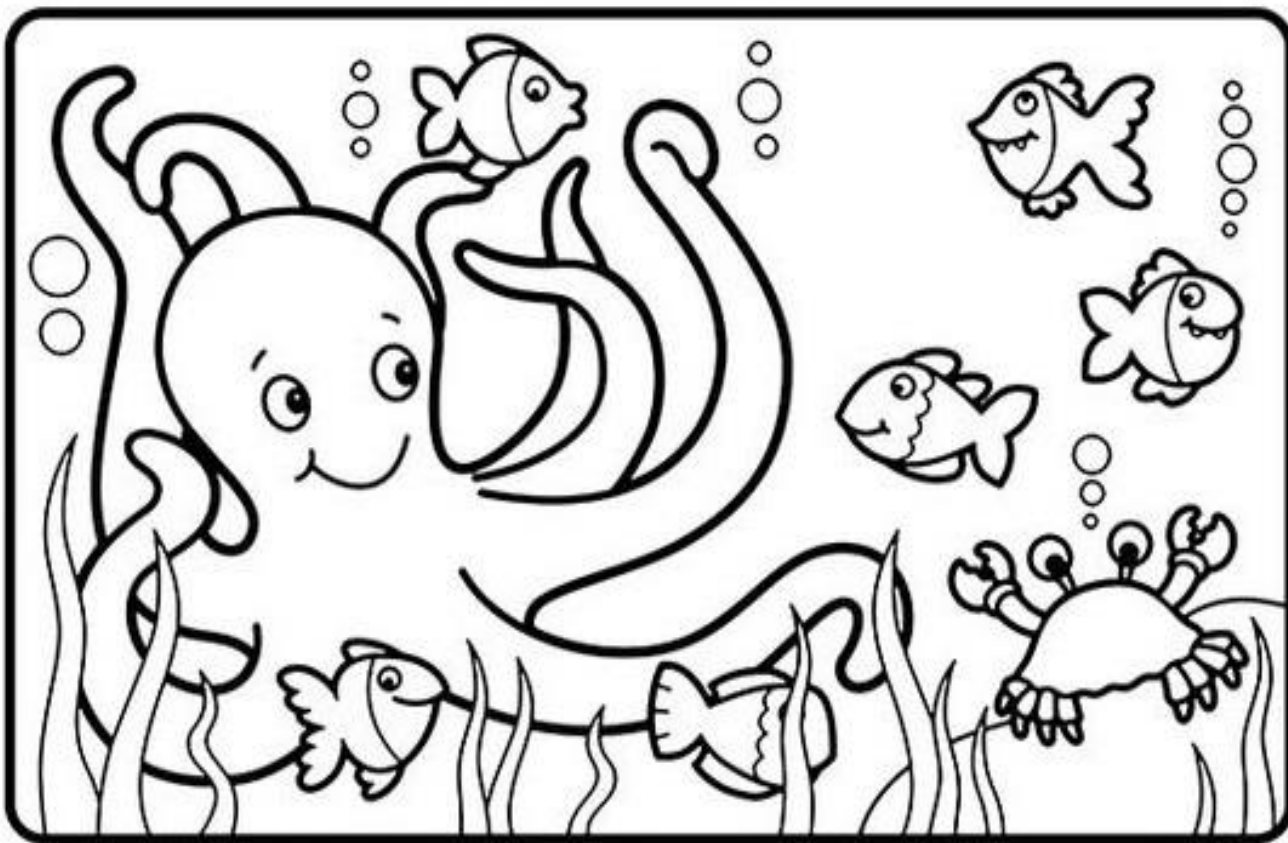
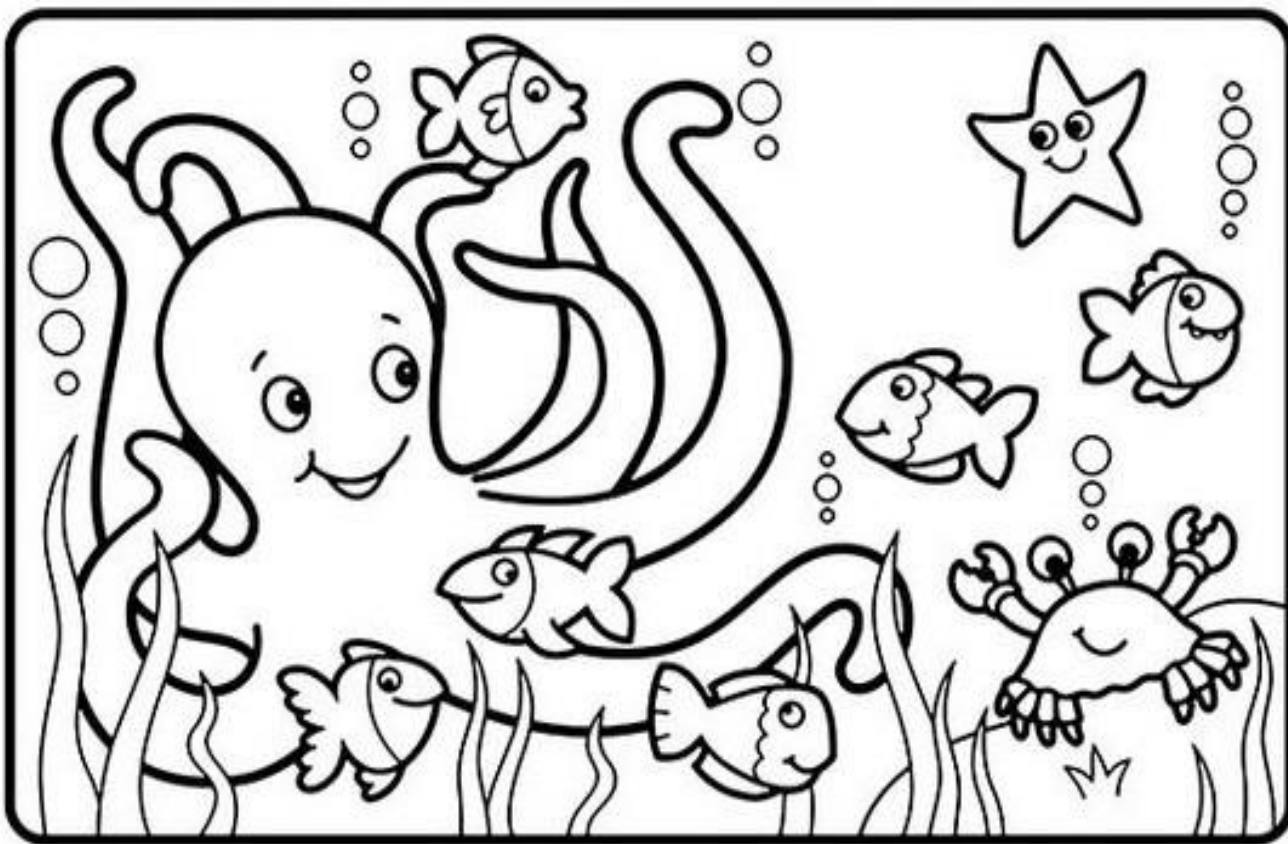
Zjisti, které slovo mám na mysli ☺

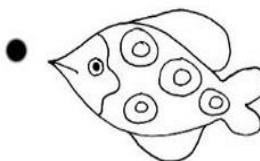
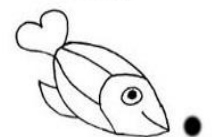
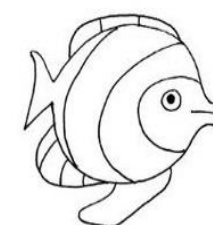
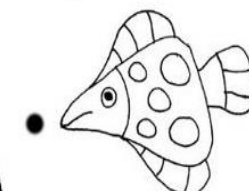
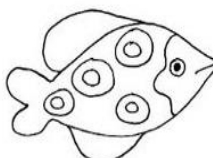
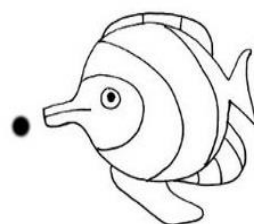
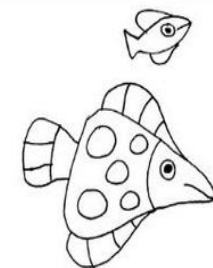
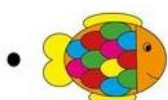
Správné odpovědi na poslední straně.

V moři žije mnoho rybiček, společnost jim dělá i chobotnice a krab.
Podaří se ti najít 10 rozdílů mezi těmito dvěma obrázky?

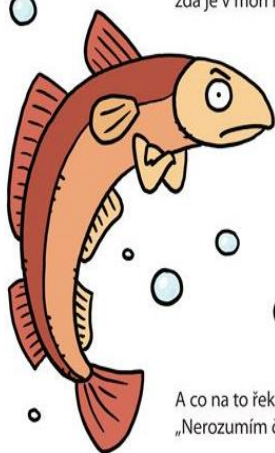
Dáme se hned na další úkol? 😊 Spoj pomocí čáry ty obrázky ryb, které jsou stejné.

Básnička

Rozhovor

Ptal se kapr tresky,
zda je v moři hezky.

A co na to řekla treska?
„Nerozumím česky.“

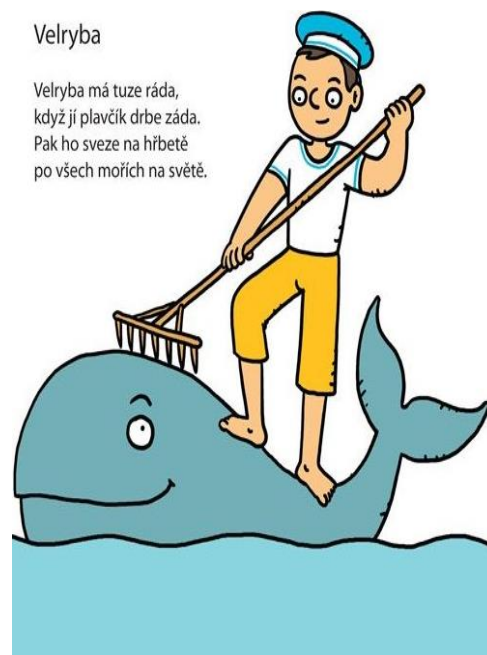
Moře

Moře večer
odpočívá po
práci, vlní se a
vrní v olivovém
vánku.
Kam se ale ztratili
ti rošťáci,
kteří do něj
vysypali
velikánskou
slánku?

autor: Jiří Žáček

Velryba

Velryba má tuze ráda,
když jí plavčík drbe záda.
Pak ho sveze na hřbetě
po všech mořích na světě.

Moře plné života

V hlubinách všech moří a oceánů je ukryt pestrý život různých živočichů. Jejich škála je opravdu rozmanitá. Najdeme zde vše, od téměř neviditelných prvoků a řas, až po mořského savce měřícího přes třicet metrů - plejtváka obrovského. Některé z toho množství mořských tvorů, si představíme.

Medúza žahavá

Velikost: průměr zvonu až 2 metry, délka chapadla až 30 metrů

Hmotnost: samci asi 600 kilogramů, samice asi 400 kilogramů

Zvláštní znaky: má extrémně lepkavá chapadla v osmi chomáčích. Každý chomáč má přes sto chapadel uspořádaných v řadách

Poznávacím prvkem všech medúz jsou chapadla. Tato medúza má ráda studenější vody, běžně ji lze spatřit například v Irském či Severním moři. Říká se jí také Talířovka obrovská. Svých žahajících chapadel používá k zasetí, vtáhnutí a sežrání kořisti, což mohou být ryby, mořští tvorové a menší medúzy. Největší zdokumentovaný exemplář měřil v průměru 2,3 metru a jeho chapadla dosahovala délky 37 metrů.

Žralok bílý

Velikost: délka až 7 metrů

Hmotnost: víc než 3 tuny

Zvláštní znaky: má schopnost udržovat tělesnou teplotu vyšší, než je teplota okolní vody

Jedná se o nejnebezpečnější druh žraloka. Není náhodou, že si vysloužil přívlastek lidožravý. Vyskytuje se v pobřežních vodách a dožívá se až 70 let.

Tito žraloci se pohybují rychlostí okolo 40 km/h a vyskakují až 10 metrů nad hladinu, nakrátko dokážou zrychlit až na 56 km/h, což z nich činí jedny z nejrychlejších žraloků. Živí se zejména mořskými rybami a savci.

Delfín obecný

Velikost: 1,5 - 2,6 metrů
Hmotnost: hmotnost 80 - 140 kilogramů, výjimečně i více
Zvláštní znaky: má 46 až 55 drobných zubů v každé polovině horní čelisti a 40 až 50 v každé polovině dolní čelisti

Delfín je jedno z nejoblíbenějších zvířat, žije v moři a je velice aktivní a společenský. Mořské vody brázdí ve skupinách o deseti až několika tisících jedincích. Pod vodou je schopen zůstat až 10 minut na jedno nadechnutí, ale většinou se vynořuje častěji. Delfíni jsou velice inteligentní zvířata, jejich schopnost učení, opakování a porozumění pojmům je prokázána. Delfíni se dožívají až 30 let.

Velryba grónská

Velikost: 14 - 18 metrů
Hmotnost: i okolo 75 - 100 tun, přičemž samice mívá větší rozměry než samec
Zvláštní znaky: Samotný jazyk této velryby může vážit až 900 kilogramů!

Tato velryba má ráda studené vody, žije tedy v mořích a oceánech severní polokoule. Plave si pomalým tempem, průměrně rychlostí kolem 2,5 km/h, pokud chce něco ulovit, tak 9 km/h a v případě nutnosti zrychlí i nad 10 km/h. Nepotápí se do velké hloubky, ale je schopna setrvat pod vodou

až jednu hodinu. Velryba grónská je považována za nejdéle žijícího savce, neboť se může dožít více než 200 let.

Ďas mořský

Velikost: 20 - 100 centimetrů

Hmotnost: okolo 40 kilogramů

Zvláštní znaky: maximální

zdokumentovaná váha d'asa byla 57,7 kilogramů, nejstarší jedinec měl 24 let.

Jde o dravou rybu, které je nejlépe na mořském dně. Pro tato místa má velmi vhodné maskování. Svou kořist vábí pomocí světelného zdroje ke svým ústům. Najdeme ho v hloubkách od 20 do 1000 metrů. Ďas umí svou barvu přizpůsobit okolí tak, aby byl co nejméně nápadný.

Humr evropský

Velikost: až 70 centimetrů

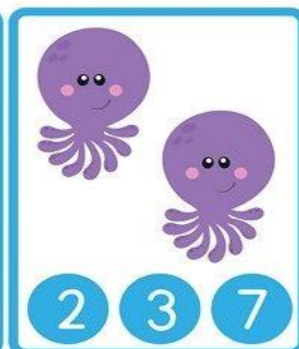
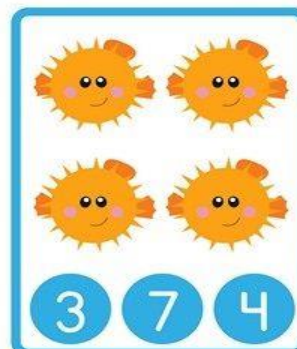
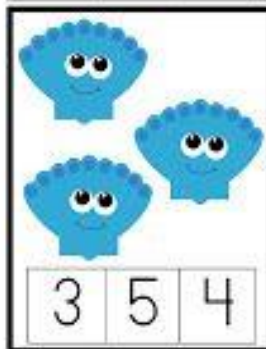
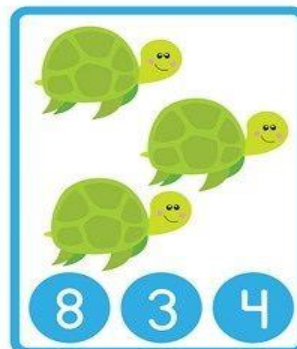
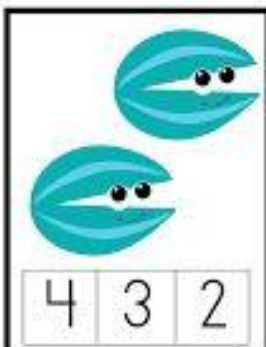
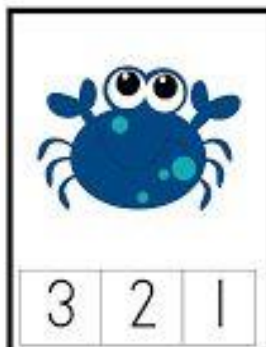
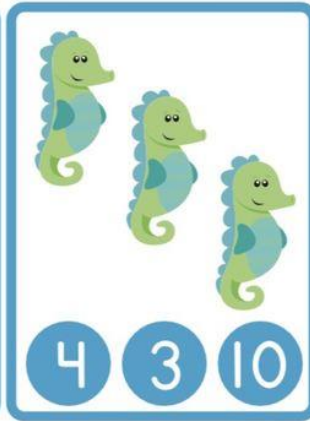
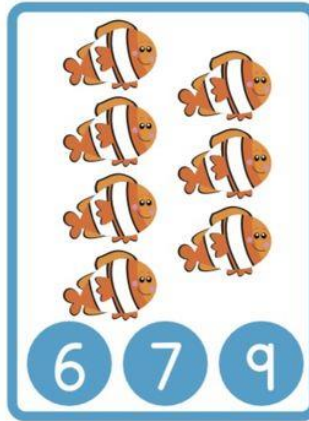
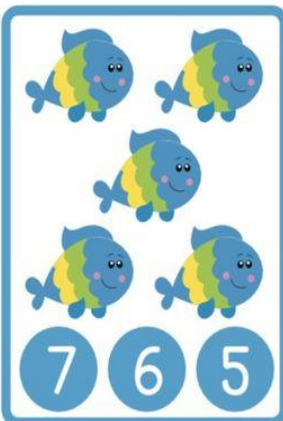
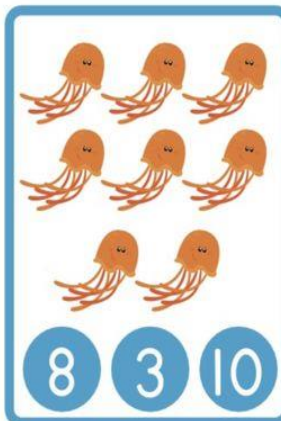
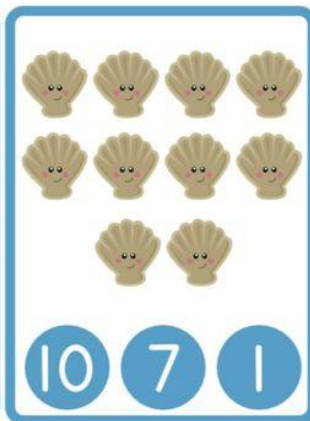
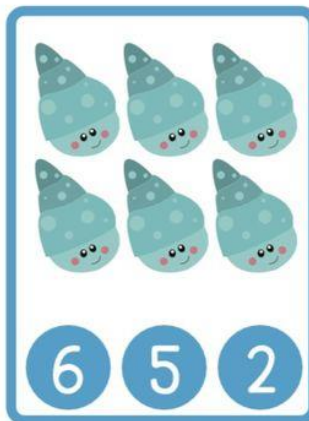
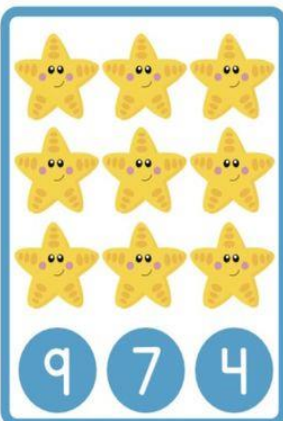
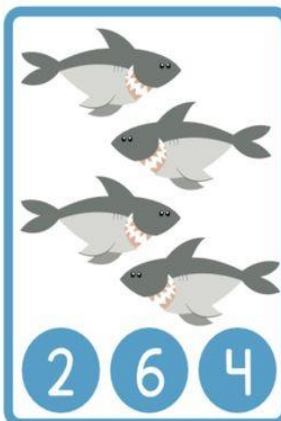
Hmotnost: několik kilogramů

Zvláštní znaky: je náročný na teplotu vody, nejaktivnější je ve vodě kolem 2 - 4 °C, teploty nad 20°C mu škodí.

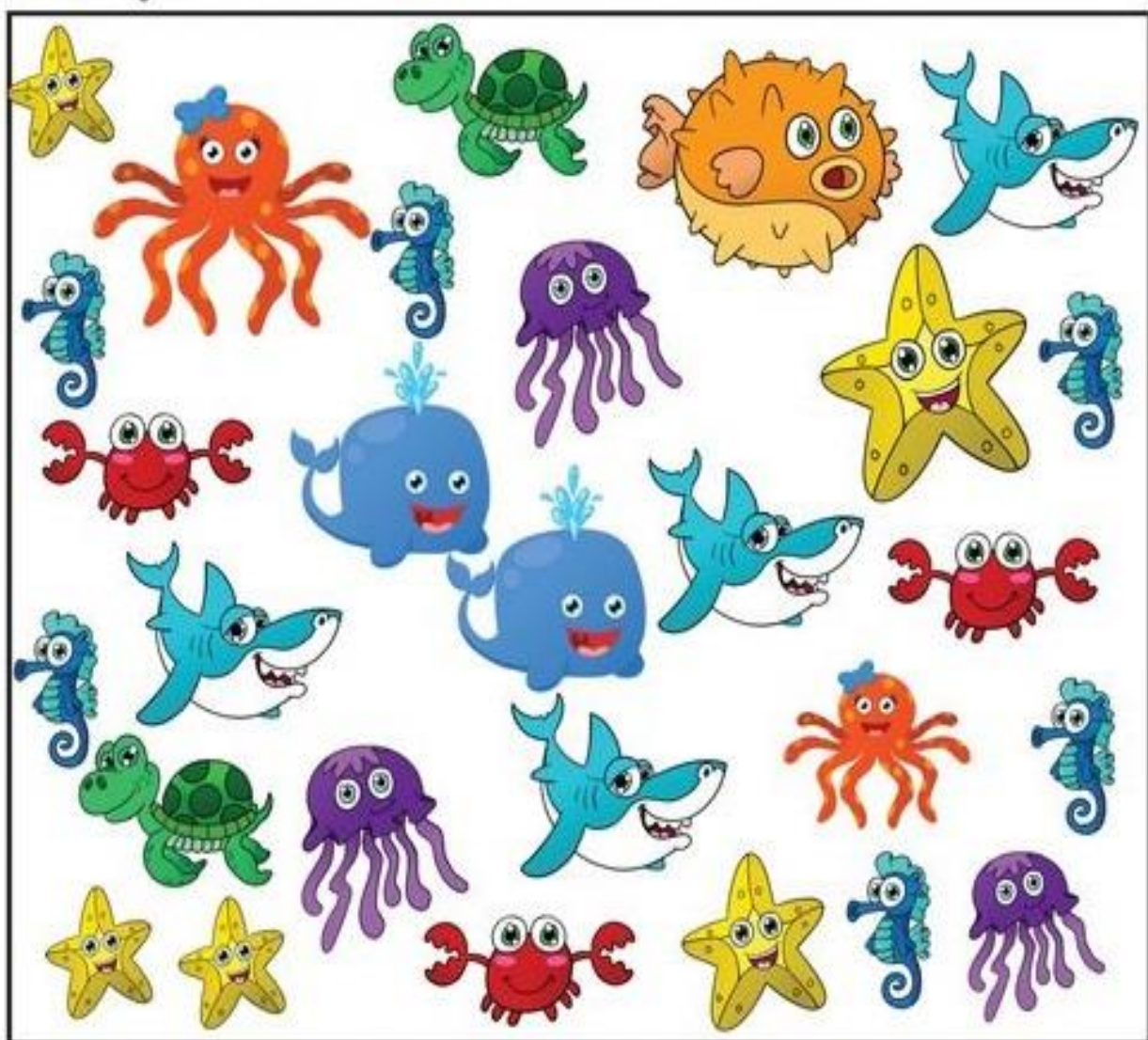
Tento druh koryše loví tak, že chodí pomalu po mořském dně a do klepet sbírá potravu. Na lov se vydává převážně v noci. Přes den bývá ukrytý ve skalních dutinách. Pokud se cítí ohrožen, může plavat zpět tak, že švihá zadečkovými nohama připomínajícími pádla a svým širokým ocasem. Dožívá se 30 let. Maso humra je v gastronomii považováno za delikatesu.

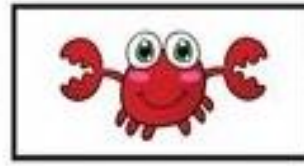
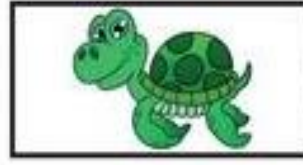
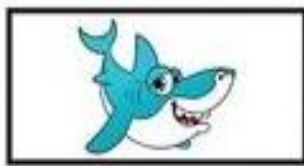
 Zrovna tady připluli mořští tvorové i s čísly. Dokážeš je správně spočítat?
 Zakroužkuj správnou číslici u každého obrázku.

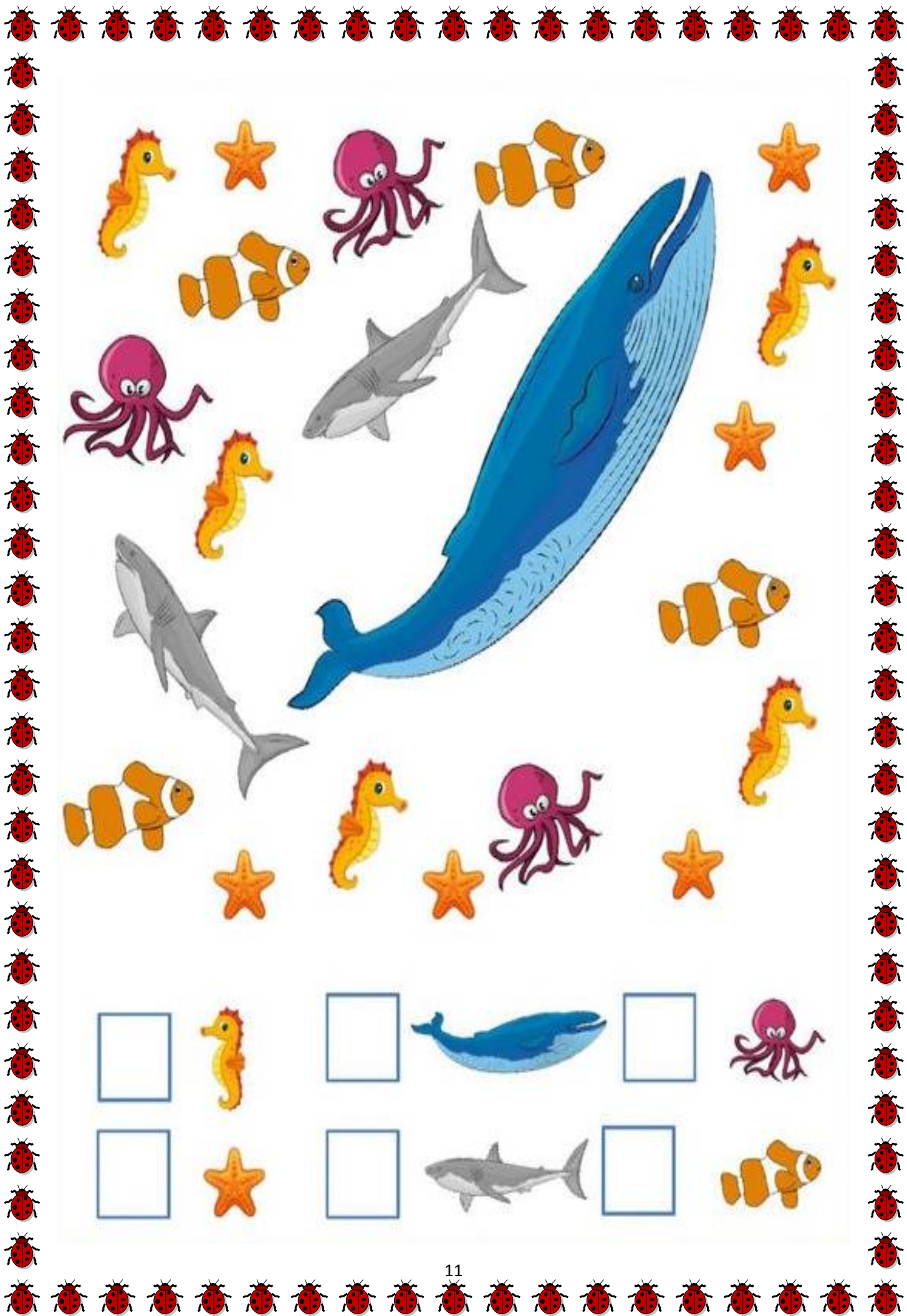

I na této stránce na tebe čekají počty. Spočítej, kolik zvířátek jednotlivých druhů je na obrázku.

2

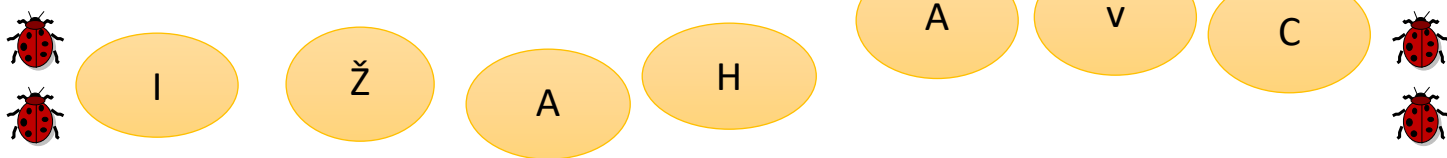

V moři žije nepřeberná škála různých živočichů. Od jednoduchý tvorů až po velryby. Dělí se tak několik kmenů, řádů nebo tříd, některé z nich si představíme. Poznáš, o které jde?

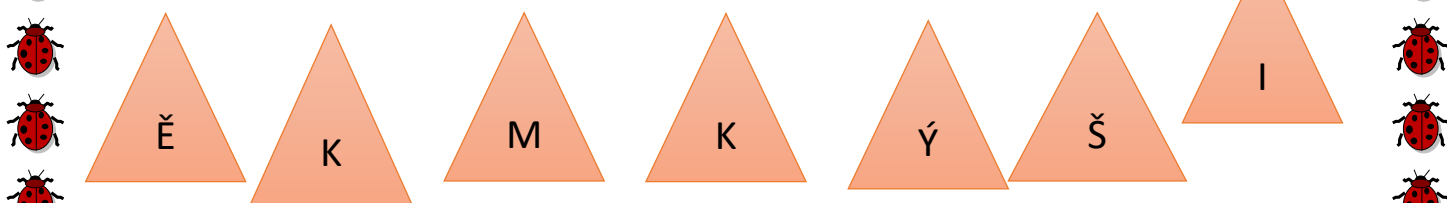
Živočichové tohoto kmenu se vyznačují jednoduchou stavbou těla. Mají ve svých buňkách jed, který **žahají** a usmrcují svou kořist. Ublížit mohou i člověku. Patří sem například medúzy.

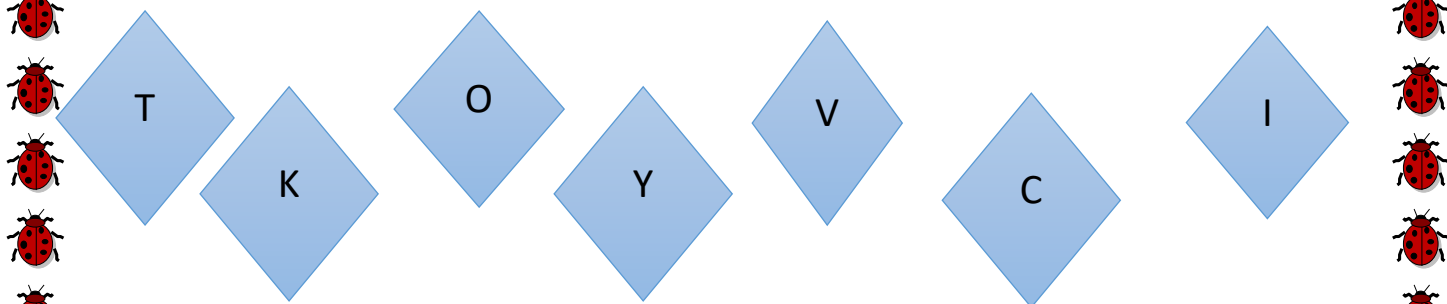
Tento druh se vyznačuje několika páry nohou a mezi jeho nejznámější představitele patří krab, rak, humr nebo langusta.

Tento druh je nejpočetnějším kmenem a jeho latinský název znamená **měkký** oříšek. Zahrnuje třeba chobotnice, sépie či krakatice.

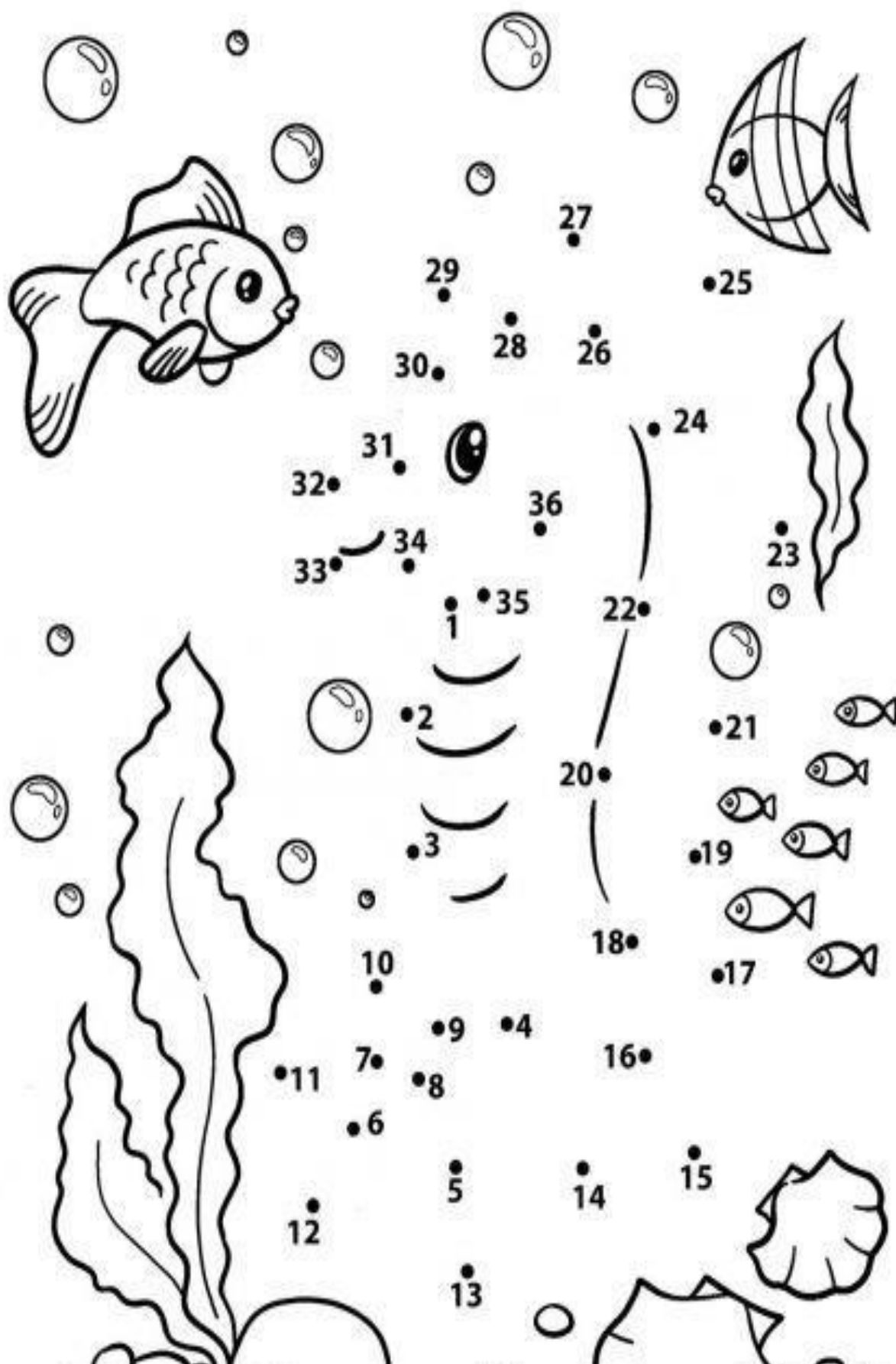
Latinský název tohoto řádu znamená velká mořská ryba. Někteří z nich jsou největšími živočichy na světě, jako velryby, vorvaňi, pejtváci. Patří sem třeba delfíni.

Správné odpovědi na poslední straně.

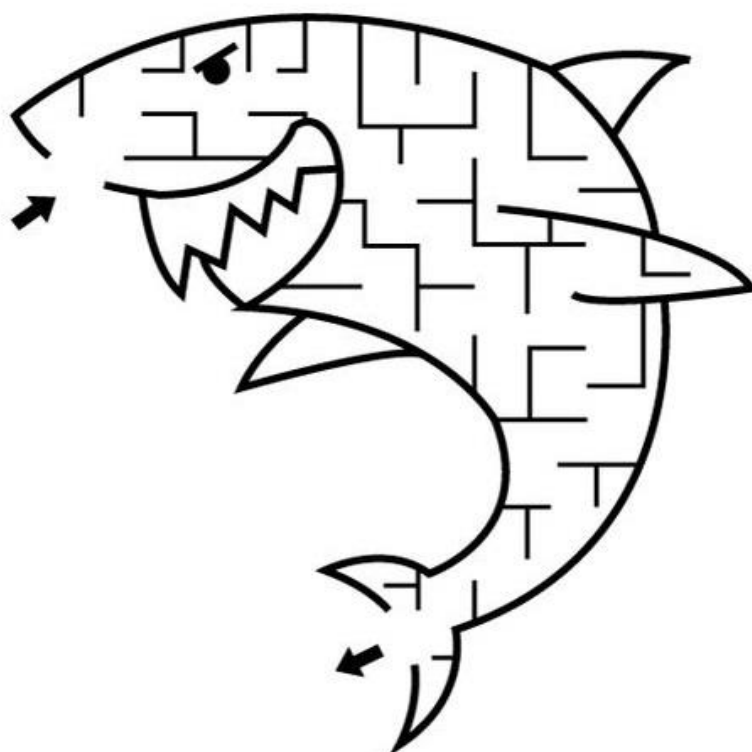
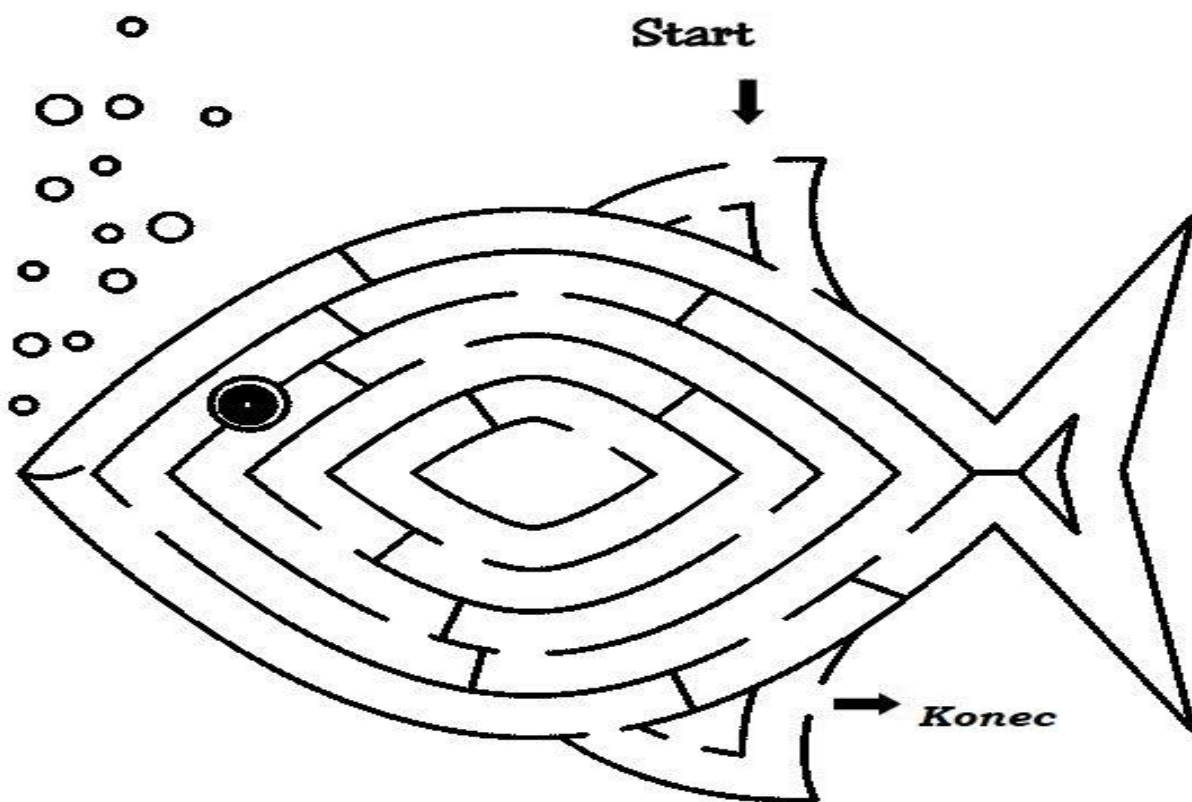

 Spoj čísla dohromady a vytvoř obrázek.

Najdi správnou cestu ☺.

Dokážeš správně přiřadit obrázky k názvům zvířat? Jen do toho!

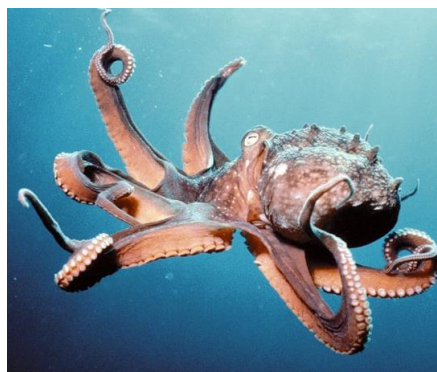
perutýn

hvězdice

klaun

sasanka

chobotnice

rejnok

krab

mořský koník

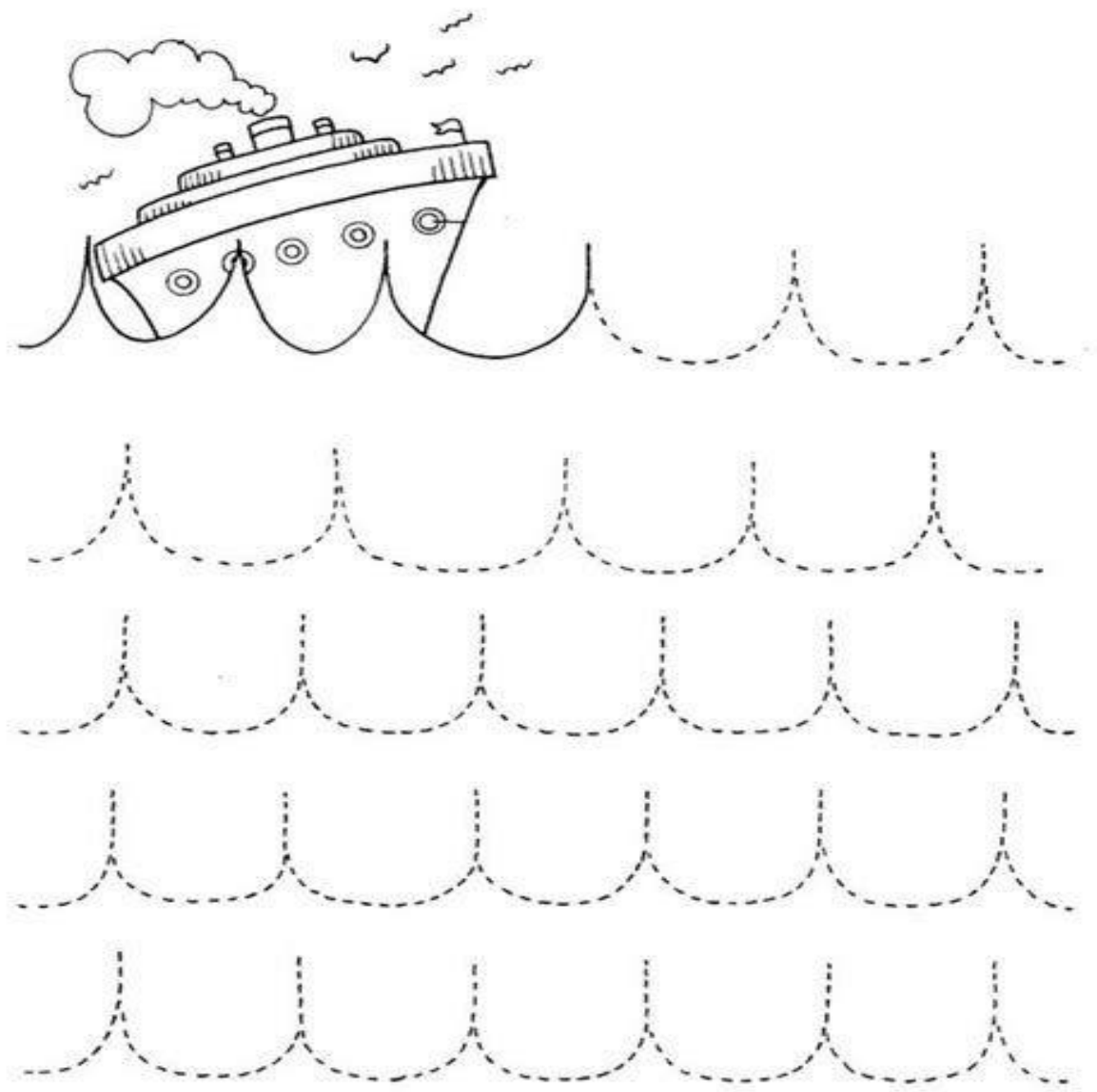

mořský ježek

Lod' je zmítaná ve vlnobití! Vezmi si do ruky tužku a vlny obtáhni 😊

Hádanky:

v mokrém zámku žije panna, penízky je posypaná, nikdo nic té panně neprodá však za ně. Kdo to je?

Divné zvíře vidím v díře: u hlavy růžky, v rukou má nůžky, hladký má kabátek a chodí nazpátek. Kdo to je?

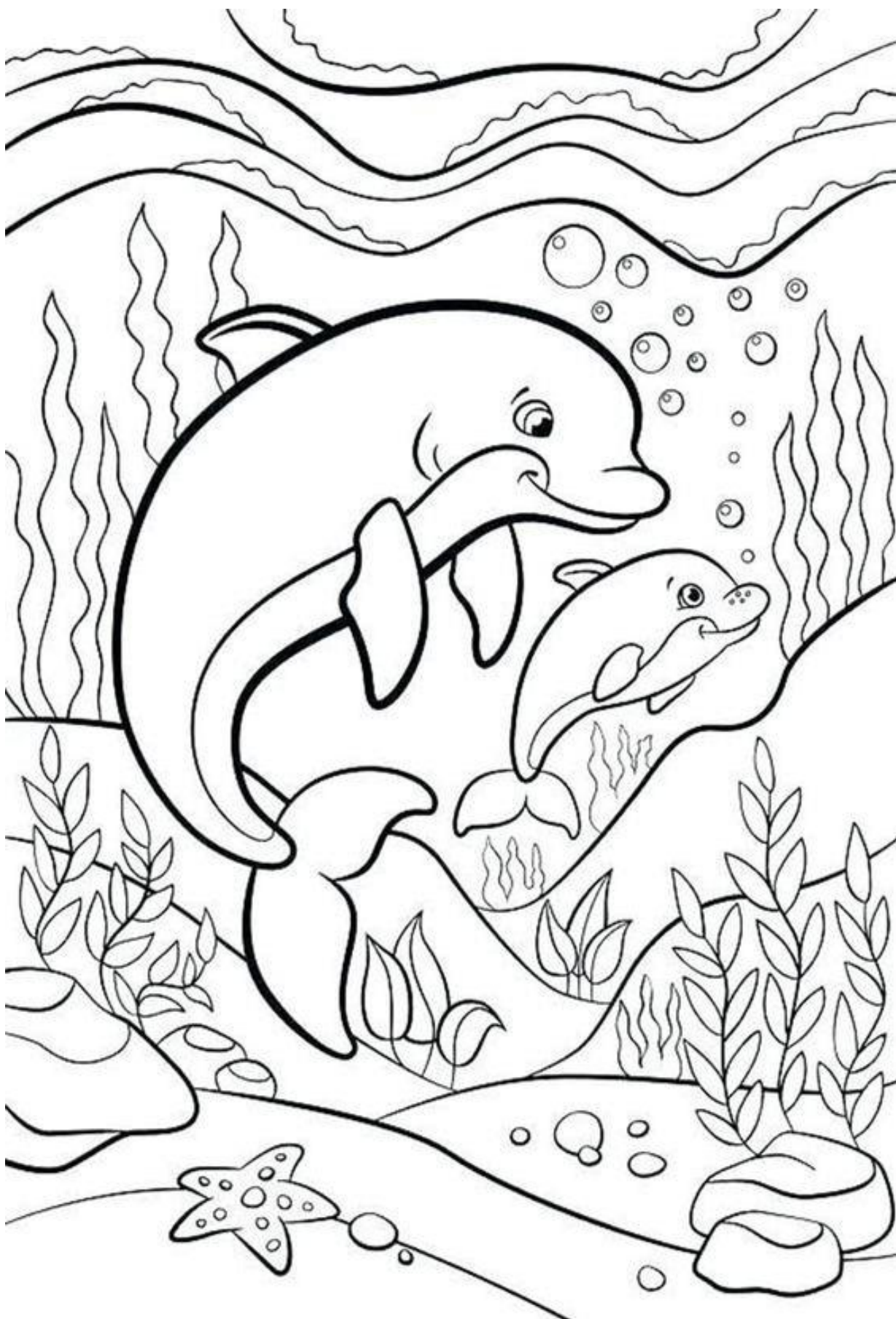
Běží jehňátko, po potoce vyskakuje, však neřehce. Co to je?

Správné odpovědi na poslední straně.

 Vybarvi obrázek podle své fantazie

Kvíz

1. Které zvíře je největší?

- a) kosatka
- b) kapr
- c) krab

2. Který z těchto živočichů nepatří mezi velryby (kytovce)?

- a) plejtvák
- b) vorvaň
- c) úhoř

3. U kterého tvora rodí mláďata sameček?

- a) mořská hvězdice
- b) mořský koník
- c) mořský ježek

Jaké slovo se v osmisměrce skrývá tentokrát? 😊

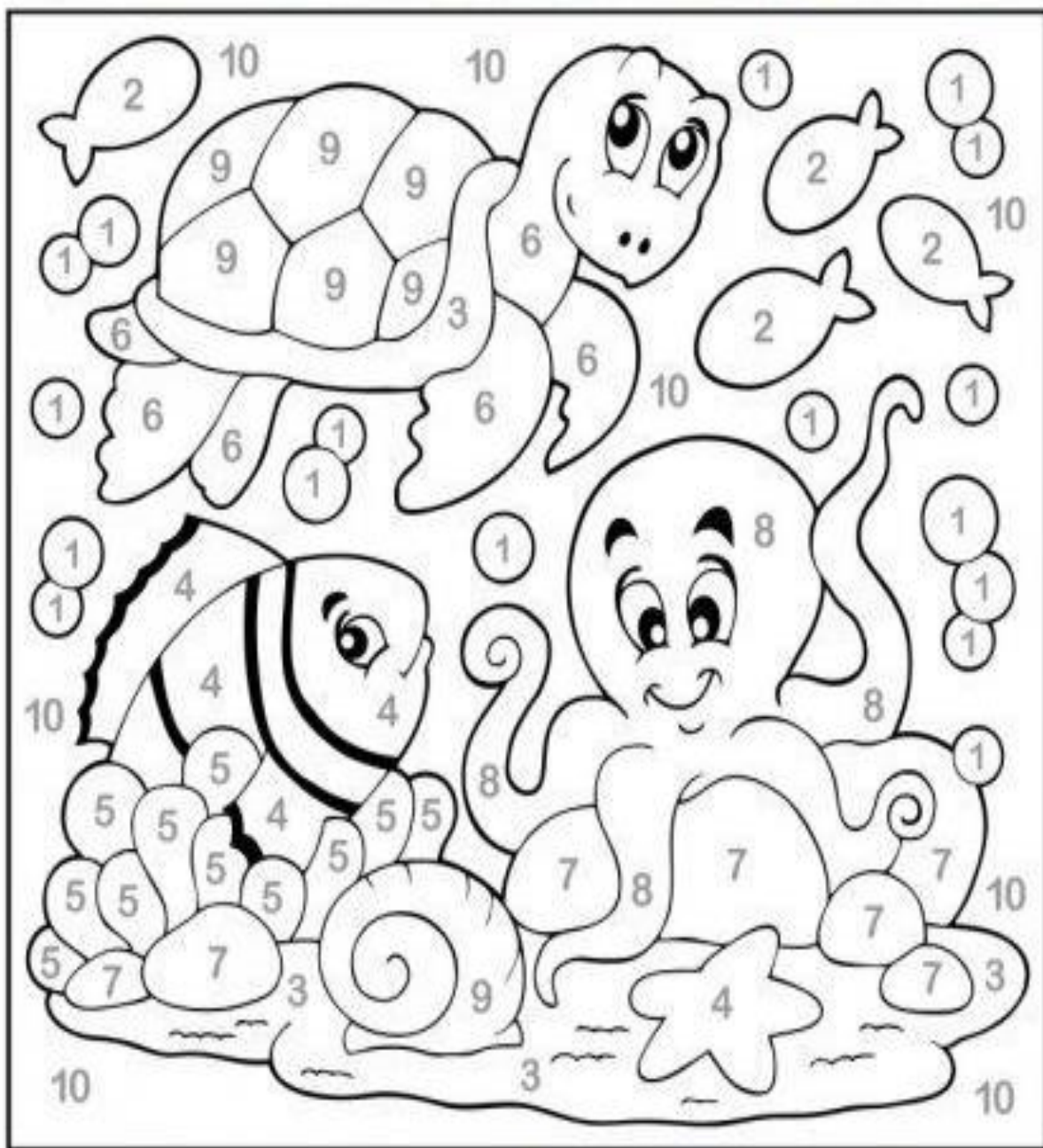
K	A	K	O	L	S	H	O	L	T	Ě	V	S
O	R	L	S	O	U	M	A	R	O	V	T	T
M	Ó	U	O	L	D	A	T	E	L	R	Ě	E
P	O	B	M	Ě	N	A	A	D	A	V	E	N
O	L	K	S	P	U	R	T	K	R	É	D	O
S	V	O	O	M	Á	V	Á	T	K	O	Z	G
T	D	C	K	I	Ě	Č	T	R	O	P	E	R
P	O	M	E	R	A	N	Č	E	R	C	E	A
A	K	I	T	S	I	T	A	T	S	E	I	F

fiesta, klubko, kompost, kosmos, krédo, krumpáč, letadlo, mávátka, Nevada, obměna, ovce, pólo, pomeranč, rančer, report, sklo, sloka, směna, soumar, spurt, statistika, stenograf, strakáč, světlo, tolar

Správné odpovědi na poslední straně.

 Vybarvi si obrázek podle barev čísel.

Víte, že...

Výsledkem tří miliard let trvajícího vývoje mořských živočichů je obdivuhodné množství mořských organismů, představující asi 10 tisíc rostlinných a přes 160 tisíc živočišných druhů. Dodnes jsou pro nás hlubiny oceánů méně známé než například povrch Měsíce.

Více v knize ***Tajemný život moří a oceánů***

Společnou vlastností jedovatých živočichů je schopnost produkovat nebo hromadit v těle látky, které vyvolávají u jiných živočichů otravy. Tyto jedy jim slouží k obraně a k získávání kořisti.

Humři patří mezi největší korýše. Mají deset nohou a na prvním páru nohou mají velká klepeta.

Více v knize ***Žraloci a jiní obyvatelé mořských hlubin***

Existuje více než 300 druhů žraloků a pouze 27 druhů z nich dokáže zaútočit na člověka. Skutečně nebezpečných je tedy 27 druhů a jen několik je smrtelně nebezpečných. Každoročně je zaznamenáno asi 50 útoků na člověka, pravděpodobně další stovky se odehrávají ve vzdálených místech na světě a nikdy se o nich nedozvíme.

Mořských ptáků je asi 260 druhů. Často tvoří obrovské, mnohamilionové kolonie, hlavně na pobřeží pevnin a na ostrovech chladnějších vod oceánů. Patří k nim 17 druhů tučňáků, 13 druhů albatrosů, 76 druhů buňňáků a buňňáčků, 1 druh pelikána, 7 druhů terejů, 5 druhů fregatek, 29 druhů kormoránů, 3 druhy faetonů, 4 druhy chaluh, 82 druhů racků a rybáků a 20 druhů alek.

Víte, že...

Různí tvorové jsou považováni za ryby jednoduše proto, že žijí ve vodě. Ve skutečnosti však rybami nejsou. Rybám podobní delfíni a tuleni jsou savci a musí dýchat kyslík ze vzduchu. Škeble a sépie také nejsou ryby, jsou to mlži a měkkýši.

*Více v knize **Ryby***

Samičky mořského koníka kladou svá vajíčka do kožního záhybu samečků. Zde se vyvíjejí v úplně vytvořeného mořského koníčka. Samička naklade až 200 vajíček.

Existují některé druhy ryb, které mohou „chodit“, používat své ploutve jako „nohy“, a dokonce opouštět vodu a po dlouhou dobu dýchat vzduch bez toho, že by jim to ublížilo. Mezi tyto druhy je zahrnut také šplhající okoun, kterého lze najít i na stromech!

Velryby vypadají spíše jako ryby, ale jsou mnohem blíže příbuzné lidem. Podobně jako my jsou to savci: jinými slovy řečeno, jsou teplokrevné, dýchají vzduch a nekladou vejce, nýbrž rodí živá mláďata. Hlavní rozdíl je v tom, že my žijeme na souši a ony žijí ve vodě.

Více v knize

Velryby, delfíni a sviňuchy

Delfíni často hrají společenské hry. Nacházejí si vlastní hračky plovoucí ve vodě nebo ležící na dně. Své mláďata hlídají a nespouštějí z očí ani na minutu, ať už v noci nebo ve dne.

Písnička pro radost

NÁMOŘNÍCI

2. My jsme námořníci, a to je co říci. Stačilo se opřít řádně do pádla, do pádla. A hned dobrá nálada tu zavládla, zavládla.

3. My jsme námořníci, a to je co říci. Všude voda, avšak nebe nad hlavou, nad hlavou. Proto zpíváme si to své hola hou, hola hou.

Udělej si sám

Léto je krásné

Výroba zmrzliny

Co může být lepšího než porce zmrzliny za horkého letního dne? A vůbec nejlépe chutná ta doma vyrobená. Tady je návod:

Suroviny

- šťáva a nastrouhaná kůra z 1 citrónu
- 300 g borůvek
- 2 lžice cukru krystal
- 300 ml smetany ke šlehání
- 500 ml bílého jogurtu
- 2 lžice cukru moučka

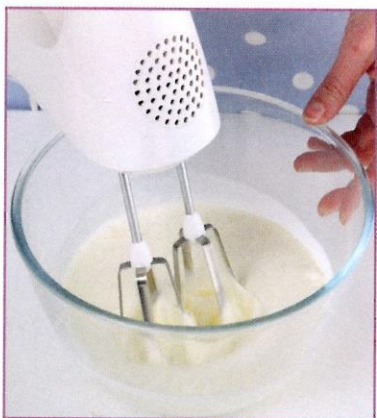
4
porce

1. Do rendlíku dej borůvky, cukr krystal, citronovou kůru i šťávu a přiveď k varu. Nech vařit 5 minut, nebo než začnou borůvky pukat.

2. Sundej rendlík ze sporáku a protlač směs přes síto do misky, kde bys pak měla mít hustou hladkou šťávu, zbarvenou do tmavě fialova.

3. Než šťáva vychladne, dej se do šlehání smetany ve větší misce. Šlehej, dokud se nezačnou tvořit špičky.

4. Přidej jogurt a cukr moučka a zamíchej. Pak vmíchej vychladlou borůvkovou šťávu.

5. Směs nalij do plastového boxu, vhodného do mrazáku. Nech mrazit 5 hodin, ale každou hodinu promačkej vidličkou.

Použité zdroje

Textová část:

CARWARDIN, Mark. *Velryby, delfíni a sviňuchy*. 1. vyd. Martin : Osveta, 1997. 64 s. ISBN 80-88824-34-6

MACQUITTOVÁ, Miranda. *Žraloci*. 2. vyd. Praha : Fortuna Print, 2004. 62 s. ISBN 80-7321-140-8.

MOTLOVÁ, Milada. *Hádej, co to je?: knížka hádanek*. 1. vyd. Praha : Amulet, 2001. 78 s. ISBN 80-86299-73-2.

PARKER, Steve. *Ryby : objevte úžasný svět ryb - jak se vyvíjely, jak žijí a jejich tajuplné a zajímavé zvyky*. 1. vyd. Praha: Fortuna, c2002. 63 s. ISBN 80-7321-032-0.

PFLEGER, Václav. *Tajemný život moří a oceánů*. 1. vyd. Praha : Aventinum, 2001. 191 s. ISBN 80-7151-170-6.

STEELE, Philip. *Žraloci a jiní obyvatelé mořských hlubin*. 1. vyd. Martin : Osveta, 1993. 64 s. ISBN 80-217-0543-4.

Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/> (moře, podmořský svět, mořští živočichové, delfín, humr, medúza, žralok, velryba, hádanky, děti)

Praktická část:

HORYNOVÁ, Jindra. *Nápady pro malé šikulky* 1. vyd. Praha : Albatros, 2015. 127 s. ISBN 978-80-00-03836-0.

Obrázková část

Obrázky moře. [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Obrázky podmořský svět. [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Obrázky mořští živočichové. [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Pinterest - celosvětový katalog nápadů [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z:

<https://cz.pinterest.com/>

Správné odpovědi

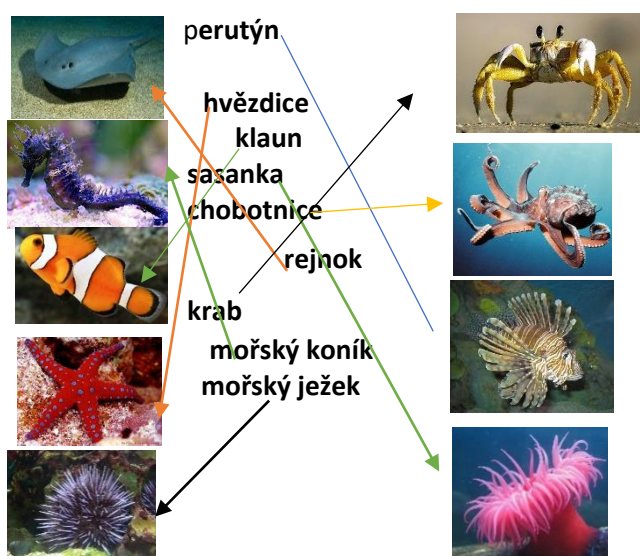
Str. 3: Tajenka: chaluha

Str. 12: Přesmyčky: žahavci, korýši, měkkýši, kytovci

Str. 18: Hádanky: ryba, rak, vlna na vodě

Str.19: Kvíz: 1.a, 2.c, 3.b

Str. 19: Osmisměrka: hvězdice

Připravily:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava a osmisměrka: Mgr. Jana Štěpáníková